

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]ctis Phili. [et] Jaco. ap[osto]lis. [sermo]. liij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

In festo apostolorum Philippi et Jacobi.

pro ea subiit mortē, et hec causa habet se ad mortē sicut forma ad materiā: quia causa / nisi passio sola facit martyrem. Est autē quadruplex causa que aliquē facit martyrem. Prima quā quis patitur pro defensione fidei catholice. *Heb. xi. Lapidati sunt: secti sunt: tentati sunt in occi. gla. mor. sunt. Et infra. Et hi omnes testimonio fidei pbati inuenti sunt.* Secunda quā quis patitur pro defensione pietatis vite et iustitie sic fuit Joā. baptista. *Ecc. iij. Pro iustitia ago. pro. a. t. et vsq. ad mortē cer. p. iustitia.* Etia veritatis doctrine: hec est triplex veritas. Unde Christus. *Est veritas vite doctrine iustitieq. Et nota i. c. Qui scāda desauerit. de reg. iur. Tertia quā quis patitur pro defensione libertatis ecclie: sicut Thomas canuariensis. ps. *Telus domus tue comedit me.* Quarta quā quis patitur pro obedientia romane ecclie: sic Laurentius quā Sixto pape obediuit: quia thesauros ecclie pauperibus dedit. et sic passus est pro obedientia. Ista quadruplex causa passus est beatus Petrus. Primo pro defensione fidei catholice et eius dilatatione. Unde dicit in oratione. *Presta ista quod opus deus: ut beatus Petri mar. fi. con. sec. qui pro eiusdem fidei. di. ma. pal. meruit obtinere.* Secundo pro defensione veritatis vite et iustitie. *Non tamen enim pugnabat contra falsam doctrinā hereticorum: sed contra prauam vitam creditur.* *Ecc. iij. Usq. ad mortem certa pro iustitia.* Tercio pro defensione libertatis ecclie. *Heretici enim libertatem ecclie nitebant auferre et ipsam in futurum redigere.* *Gal. ij. Propter sub introductos falsos fratres: quibus introitus explorare libertatem.* Quarto pro obedientia sacro sancte matris ecclie. Unde dicit in epistola canonizatione sue. *Pro defensione namque fidei et obedientia romane ecclie vixit ille venerabilis acerrimam mortem tulit. Sic eius mortem etc.**

Tercio ponitur premiatio gloriosa cum dicitur. *Apprehende vitam eternam.* Ista autem vita eterna quam ipse habuit: consistit in quattuor coronis. Prima est corona glorie essentialis: que dicitur aurea quā consistit in visione diuine essentie: et hec est communis omnibus beatis. Secunda est corona virginitatis. *Lant. iij. Veni de libano sponsa veni coronaberis.* Tercia est corona doctorum. *Phil. iij. Gaudium meum et corona mea.* Quarta est corona martyrii. *Apoca. ij. Esto fidelis vsq.*

ad mortē: et dabo tibi coronam vite etc. Amen.

In festo apostolorum Philippi et Jacobi. Sermo. XLIII.

Nimis bonis honorati sunt amici tui deus. ps. cxxxvij.

Pro finis fundamēto in quo agit de honore dicitur theologicis quæstionibus. **Q**ueritur utrum honore siue dignitate appetens sit de dānatorum statu. Arguitur quod sic. *Chrysostomus et alii legat. xl. dist. c. multi. Quicquid desiderauerit primatum in terra inueniet confusionem in celo: nec inter suos christi computabit quod de primatu tractauerit. igitur. In oppositum: beatus Augustinus allegat i. cano. viij. q. j. c. quod episcopo parati. i. posse desiderare bonum quod desiderat. igitur honore siue dignitate appetens non est dānatorum statu: et sic quæstio manet pro veritate dubia. Ad quæstionem respondeo. quod aliquis potest desiderare primatum dupliciter siue gloriā siue honore. Uno modo non tamen: ut quis possit desiderare etiam possit desiderare. et sic ad dubium dicitur quod desiderare bonum est et sine peccato: imo cum merito. et sic intelligitur argumentum. In oppositum. Alio modo: ut tamen quis possit propter inane gloriā: et sic ad dubium dicitur quod honore siue dignitate appetens est de dānatorum statu: quod peccat mortaliter: ex quod ambitione peccat: et sic intelligitur argumentum et dicitur *Chrysostomus et tamen talis appetit honoris glorie siue dignitatis ad peccatum tripliciter deordinat.**

Primo modo pro hoc quod aliquis appetit testimonium vel laudem de excellentia quā non habet: ut dicitur *1. cor. x. gloria: et sic de alijs. cui sunt edicta de bonitate cui sit malus: et sic de alijs. Hoc est appetere honore supra portionem. Alio modo quod honore sibi cupit. non referendo in deum cui solum debet honor et gloria: iuxta illud apostoli. *Regi seculorum immortalium inuicibilis deo honor et gloria.* Tercio modo per hoc quod appetit et in ipso honore quiescit non referens honorem ad utilitatem aliorum et quocumque illorum modorum quod honorem appetit peccat mortaliter: et tali honore non sunt honorati et Jacobus et Philippus quod fuerunt apostoli dei: sed bono et honesto honore: iuxta verba presumpta. *Nimis honorati sunt. et sic de alijs.**

Pro declaratione verborum et complemento sermonis:

notandū q̄ quāuis oēs sancti sint amici
 dei eo q̄ obediētes fuerint totaliter volū
 tati diuine: p̄ quā obediētiā hō cōsequit̄
 amicitia dei iuxta illud. Vos amici mei
 estis: si feceritis q̄ p̄cipio vobis Joā. xv.
 Apli tñ maxime z excellentissime dicunt
 amici dei. Rō est: q̄ amicitia dei ex duo/
 bus habet. Primo ex obediētia mandato
 rū. Scdo ex agnitioe diuinoy. Primū fu
 it in aplis Jo. xv. Jam nō dicam vos ser/
 uos: q̄ seruū nescit qd faciet dñs ei⁹. Vos
 autē dixi amicos: q̄ oia q̄cūq̄ audiuī a p̄e
 meo nota feci vobis. Etā vr sup̄ dixi i ser/
 mone p̄cedenti scti Vincentij: q̄ incipit.
 Ecce quōd cōputari sūt zc. De his q̄ amī/
 cīs. i. de aplis loquit̄ thema di. Amis zc
 z specialiter de his duobz aplis de q̄bz ho/
 die festū agim⁹. Jō dicit Amis. i. valde
 honorati sūt zc. Pro euidētia notandū in
 q̄ differant honor/ laus/ gl̄ia/ z fama. vbi
 nota sūt Egidij in li. de regimine princē/
 pum. q̄ honor z laus sūt causa glorie z fa/
 me. Et h̄ em̄ est aliq̄s in fama et gl̄ia: q̄a
 laudat z honorat. Honor autē differt a lau/
 de: q̄ est vniuersalior ea. Nā laus p̄p̄e nō
 est nisi p̄ signa vocalia. sed honor est p̄ que/
 cūq̄ signa exteriora. Vñ dī in. j. Et ibi. q̄
 partes honoris sūt sacrificia/ reco:datiōes
 z in met. antiqua p̄moditas sedis adula
 riōes zc. Talia exteriora signa pertinētia
 ad reuerētia. Gloria vero z fama p̄ eodez
 accipi p̄sueuerūt. Nā gl̄ia est clara cū lau/
 de notitia: sūt Amb. Et idem videt̄ esse
 fama. Vide Tho. ij. ij. q. ij. ar. iij. Volēt/
 bus igit̄ videre q̄nto honore apli isti z ali/
 apli sint dignit̄ quātū sint a deo et hoibz
 honorat̄: est notādū q̄ sicut videm⁹ h̄nc
 rebz datur in mundo magnus honor. Vel
 dic q̄ quinqz rōnibz datur alicui honor.
 Primo rōne scētētie excellentis
 Scdo potestatis eminentis
 Tertio dignitatis p̄fulgentis
 Quarto nobilitatis sublimatis
 Quinto virtutis informantis
 ¶ Et q̄ oia ista fuerūt in hiis z alijs apo/
 stolis: tō maiore honorat̄ sūt. idē de thema
 Amis zc. ¶ P̄tio q̄ debet alicui honor
 rōne scētētie. Vñ hoibz scētētia p̄dit̄ hono/

rem exhibem⁹/ etiā si sint humiliss̄ dicitos
 nis. Propter h̄ p̄cepit de⁹ honorare senes.
 Leui. xij. Et coram cano capitez surge. z ho
 nora p̄sonā senis. Rō est: q̄ vt plurimū in
 senis ē sapia: vr dī Job. xij. Si q̄ debetur
 honor homini rōne scētētie/ q̄nto magis apo
 stolis: q̄ licet caruerūt acquisita tñ habue
 runt excellentissime scētētia d̄ oibz infusaz:
 q̄ est excellentior q̄ acq̄sita quadrupliciter.
 Primo p̄pter causam efficientez: q̄ a deo
 infundit̄/ z non ex actibz humanis. Scdo
 p̄pter causam formale: quia ḡfa cū ea dat̄.
 Tertio p̄pter causaz finale: q̄ ad vitā eter
 nam p̄ducit: iuxta illud Eccl. vj. Sapien
 tia doctrine sūt nomē est ei⁹/ z nō est mul
 tis manifesta q̄bz autē agnita est p̄manet
 vsq̄ ad aspectum dei. Scētētia p̄o acq̄i
 sita inflat. j. Loz. vij. Quarto p̄pter eā
 materialē. i. subiectiuā: q̄ scētētia acq̄sita
 est cōis bonis et malis: sed scētētia infusa ē
 p̄p̄ia bonis. Vñ dī. j. Joā. ij. Vnctionē zc.
 vr. s. Vñ dñs. Joā. xvj. Cum venerit ille
 spūs v̄tatis docebit vos oēm veritatem.
 Jte. j. Joā. ij. Vnctionē quā accepist̄ ab
 eo maneat in vobis z nō necesse habet̄ vr
 aliq̄s doceat vos/ sed sicut vnctio eius do
 cet vos de oibz. Vñ qñ necesse fuit̄/ apo
 stolis p̄ mōm discurretes/ disputassent in oī
 scētētia cū ifidelibz. Habuerūt em̄ apli opti
 mū mgrm̄ christū qui eos docebat altissimū
 maz causam. Vñ Philippo interrogat̄.
 Dñe ostēde nobis patrē z sufficit nobis.
 Rōdit dñs. Philippe q̄ vider me/ vider et
 patrē Jo. xij. S; quare p̄dicatores hui⁹
 t̄pis parum faciūt fructū: Vide hoc infra
 immediate. ¶ Scdo debet alicui honor
 rōne potestatis: q̄ non est p̄tās nisi a deo.
 Ro. xij. Subete. i. vel sinente sūt Augu.
 xij. q. j. Quid culpaf. Hac rōne maxim⁹
 honor debet apostolis: qui habuerūt quā/
 druplicem potestatem.
 Primo ad p̄secrandū
 Scdo ad soluendū z ligandū
 Tertio ad ordinandū
 Quarto ad miracula faciendū
 ¶ P̄tio q̄ ad cōsecrandū. i. corp⁹ christi q̄
 p̄tās est incōpabilis/ nec aliq̄ p̄tās terrena
 est eq̄lis ei⁹: q̄ oēs reges et p̄ncipes mōdi n̄
 p̄nt trāsmutare vñā rem in altā/ nec face/
 re vñā formicā/ n̄c vñū foliū arboris: q̄ n̄
 imo nec celest̄ p̄tās ē eq̄lis hui⁹. vnde nec
 R ij

In festo apostolorū Petri et Jacobi.

angeli nec archangeli possent transmutare
vna rem in alia. In die text. xxvj. q. v.
epi. in fine. Quisquis credit posse fieri ali
qua creatura: aut in meli? aut in deteri?
mutari aut transformari in alia spem/vel
in alia similitudine: nisi ab ipso creatore: qui
oia fecit/ et p que oia facta sunt: pculdubio
infidelis est: et pagano detertor. Nota hic
ptra mlieres q dicunt q aliquo mlieres co
uertunt in gattas: et dicunt strige et. q: h
est impossibile. Sed hec ptras transmutandi
pane in corp? chusti fuit in aplis. Primo
qñ dñs dixit eis illa verba. Accipite et ma
ducate/ h est copus meū et. Et. j. Hoc fa
cite in mea comemoratione. Et in hac po
testate habuit vna excellentia Jacobo mi
nor. q ipse prim? in aplis missam hiero
solymitis celebravit/ et dixit sup eodez festo
q incipit. Ecce quod et. Secda ptras est ad
soluendū et ligandū aiam: q principes mu
di possunt ligare corpora/ quod pnt facere
etiaz oēs hoies: sed aiam soli apli ligant et
solunt. In hac potestas incōpabilis est et
in celo et in terra. In nec angeli nec virgo
Maria habent hanc ptrate vt in. c. Nota.
de pe. et re. quāuis virgo p modum mereti
oratio possit iperrare p aliquo et. Et hac
pstatem acceperunt apli a dño post resurre
ctionē. Joā. xj. In iussit et dixit. Acci
pite spiritum: quozuz remi. pec. re. e. q. re.
re. sunt: sed singulariter dedit Petro vices.
Quocūq ligaueris sup terram et. Har.
xvj. et. xxj. In nūo ad notanduz q hec pos
testas in Petro plenarie pstat. Ipse em
sol? habet plenitudinē potestatis: reliq? vo
apli fuerunt vocati in parte solitudinis
in plenitudines potestatis vt die text. ij. q. vj.
decreto. de vii. pal. Ad honore. de cocck.
pbē. Poluisti. et fm detrimariōez et iudi
cū Petri. Hac ptrate debet aliq vni: vt die
Tho. in. iij. Quinimo pōt pnceps ecclē
stasite: sicut papa absoluere ab omi ipio
imparioz et reges. In Hiere. j. Ecce con
stitui te sup gentes et regna: vt euellas et
destruas. et dispdas et dissipēs: et edificēs
et plantēs: et rangit infra in tertia ptrate.
Tertia ptras ad ordinanduz qz soli apli
in qz locū hodie epi successerūt. iuxta illō
ps. Pro patrib? tuis nati sūt tibi filij. lxxij
di. q. q. vices pnt ordinare clericos Und et
papa pfirmat imparioz: vt in. c. Genera
rabilem. de elec. Item vngit eū psecrat et
coro nar: vt in Cle. romani. de tu. iur. Et
ipse imparioz iurat fidelitate pape. lxxij. di.
Tibi dño. Et nota quod accipit imparioz
triplicē coronā: vt notat Glo. in dicta cle.
romani. sup verbo. Vestigij. Pōt etiaz
papa deponere imparioz: sicut deposuit d
facto Cōstantinopolitanuz/ et transiit
impū ad germanos: vt in dicta cle. roma
ni. Quarta ptras est admiracula faciēduz
quā acceperunt a dño: sicut dixit Bar. x.
Cōuocati. J. et. xj. discipulis dedit illis
potestatem spiritū immūdoz vt egerent
eos et curarent oēm languorē et oēm infir
mitatē. J. et. Bar. vlt. Signa eos qui ere
di. hec sequent. in noie meo demonia eijci
ent. lin. lo. no. serp. col. et si mori. qd bibe. n
eis nocebit et. Nota hic miracula Petri
pi pferit de dracone et. sicut dñ in legēda
Tertio dat honoz dignitatē sicut epis
etia nullatenus et. Hac rōe debetur do
noz maxim? aplis. Que em maior digni
tas aplatu: In repēdit papa imparioz
re Cōstantinopolitanū et. Vide d maio. et
obe. Solite. Nec soluz bonis in dignitate
positis: s; etiaz malis debet honoz pcepto
dñi/ q misit leprosz et leprosz ad sacerdo
tes: quos tñ sciebat esse facinrosos Bar.
vij. et. Lu. vij. Et notat Leprian. lxxij.
dist. dñs noster. Et Cōstantinū et legit
fuisse. si ppijs ocul? vidisse sacerdotē et aut
aliquē eoz q monastico habitu circūam
cti sunt peccantes: et blamyē meā eplica
rem et cooperetres eū ne ab aliq videret et.
Sicut legit. lxxij. dist. in scriptur. Et
plū etia de eodē Cōstantino qñ comburi
mandauit libellos accusatorios ptra sa
cerdotes et episcopos. ij. q. j. Sacerdotib?
Hac rōe debet maxim? honoz aplis:
q fuerunt in maxima dignitate. In Jaco
bus fuit ordinat? eps a Petro et Jaco
maiore et Joāne. lxxij. di. Porro. Quar
to debet honoz nobilitati sicut filius reguz
et altorū nobilitū. Et q maior nobilitas q
in seruo dei: In Agatha. Sūma ingenu
tas est qua chusti seruit? coprobaf. Und
ecclia. Deus quē nosse viuere cui seruire
regnare est. Ratio: quia regit passioes iu
as. Unde Claudian. Si metuis: si plu
ra cupis: si ducere tra: Seruiri patere iu
gum: tolerabis iniquas Inerius leges:

tunc omnia iure tenebis: Luz poteris rex esse tui. **E**cce ergo si seruus dei tanta nobilitate pfulger: quanto magis filij dei cuiusmodi antonomastice fuerit. Unde de eis dicit in epla. **E**cce quomodo computari sunt inter filios dei etc. Sap. v. In hac at feruitq dei nobilitate excellentiaz magna habuit Philiippus: qz fuit primus aplos a christo vocat: sicut habet Joa. j. Jacobi aut fuit cōsbrinnus dñi et etiā ei simillim? ppter qd dicebat frater dñi etc. **¶** Quinto etc. **¶** In pbs. j. Echi. dicit: q honor est reuerentia exhibita in testimoniu virtutis. Virtuosos q honoramus quia eos deo si miles videmus: **¶** In pbs. in. x. Echi. dicit q hō sapiens est deo simillim? et sibi amantissim? **¶** Et quāto ergo magis honorandi sunt apli qui fuerūt purosiores et sanctiores alijs: **¶** Unde sup illud Rom. viij. Nos sibi pmitias spiritus habentes. dicit Glo. **¶** De prius et cetera abundantius. Nota h de virtute magna beati Jacobi minoris q dicebatur Jacobo iustus: ppter magnum culmē virtutis. **¶** Primo fuit virgo: et sic habuit virtutem castitatis. **¶** Secundo abstinentie: quia carnes nunq manducauit. vinū et siceram nō bibit: ferrum in caput ei? nō ascendit etc: vt dicit in legēda. **¶** Tertio ppter sanctitatem suam: ita vt omnes simbria vestimenti eius certatim tangere cuperent. **¶** Quarto post mortem dñi fecit votum se nō comesturū donec videret dñm a mortuis resurrexisse. **¶** Dicit quō apparuit ei dñs in die pasche etc. **¶** Item Egeippus dicit q ab vtero matris sanctificat? fuit. **¶** Ultimo fuit mirabiliter pditus virtute fortitudinis et stantie: q patet in martyrio. **¶** Dicit etia martirium et etiaz Philiippi apli. dicit vt in legenda. Deo grās. Amen.

In festo Inventionis scē crucis. Sermo. XLIII.

Mibi absit gloriari nisi in cruce Gal. v. Pro fundamēto fimonis in q agitur de inuentioe scē crucis. orit theologialis qstio de adoratioe. **¶** Querit. **¶** Utrū crux sit adorāda et sicut imagines sint adorāde. **¶** Arguit q nō. habet Exo. xx. in. j. man/

dato. **¶** Nō facies tibi imaginē neqz sculpre le/ neqz oēm similitudinē etc. **¶** q prohibetur est imaginē fieri multo magis adorare. **¶** Item nulla creatura rōnalis est adorāda/ crux ē hmōi: et sicut imagines. igit. **¶** In oppositū: crux nō esset adorāda frustra diceret. **¶** Crux aue spes vnica: et frustra poneret imagines in ecclia et adoraret. sed h est falsuz. igit crux est adorāda. et similit? imagines. et sic qstio manet p ytraqz pre dubia. **¶** Ad qstionē rādēdū est sicut Bonauē. sup. ij. sen. di. it. q crux chri est duplex. quedā dicit vera crux: in q saluator pependit/ et q sanguine christi fuit irrigata. et hec cū nō sit creatura rōnalis nō est adorāda/ nec latrā/ nec dulia/ nec hypodulia: sed tāqz p̄ciosissima reliqua honore venera: oīs est honorāda. et intelligit h de illa cruce vt est talis res seu lignuz: alie cruces autem in quantum cruces et etiam vera crux representat seu significat saluatozē crucifixū: vtrqz adorādi nō debet adoratioe latrā: id est honore et reuerentia in prestationē summe et infinite maiestatis. honorare em crucē in quantum signum: nihil aliud est nisi honorare crucifixum deum hominē q crucem representatum. **¶** Ideo habet. **¶** L. nemini liceat signuz saluatoris. l. vnica. l. quis crucem vel imaginē saluatoris pede cōculauerit in detestationē scz saluatoris: vltimo supplicio plectatur. habet etia. ff. ad. l. iulii. maiestatis. l. qui statuas. q cōflans imaginē vel statuā imperatoris/ crimē lese maiestatis incurrit: aut proiciens contra eam lutum/ vel alio modo deturpans. igit crux christi est adorāda referendo ipsam adorationem ad illum scz christum qui ea pependit. **¶** Et hec propter duo.

Primo in quantum representat creaturam rōnalem. s. hominē chri cui creature rationali debet adoratio. **¶** Secūdo modo in quantum et cōiungit: qz ipsa representat figurā christi exrenit in ea. **¶** Et de imaginib? dicit q sunt adorāde nō referendo adorationē ad materiā illaz sed ad res. s. sanctos quorum sanctorū tales imagines sunt representatiue. et ad argumentum dicitur q prohibetur fuit pro tempore in quo de? naturam humanam nondū assumpsit: sed nūc nō prohibet. **¶** Et ad scdam partē argumēti dicitur q intel/ **R. iij**